

VILJANDI GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA

Kinnitatud 30.08.2024

Viljandi Gümnaasium

ÜLDSÄTTED	3
ÜLDOSA	3
1. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid ning -põhimõtted	3
1.1. Meie eesmärk	3
1.2. Meie alusväärtused	3
1.3. Missioon ja visioon	4
Visioon	4
Missioon	4
2. ÕPPESUUNAD	4
2.1. Õppesuundade õppekavad	5
2.1.1. Üldõppe moodul	5
2.1.2. Suunaõppe moodul	5
2.1.3. Ülekooliliste valikkursuste moodul	5
2.1.4. Moodulitepõhine õppekava jaotus	6
2.2. Võõrkeele õppe valikud	6
2.3. Õppesuundade õppekavade kirjeldused ja kursuste jaotus	7
2.3.1. Humanitaar- ja kunstide õppesuuna õppekava	7
2.3.2. Loodus- ja reaalainete õppesuuna õppekava	8
2.3.3. Majanduse ja ettevõtluse õppesuuna õppekava	9
2.3.4. Matemaatika-füüsika õppesuuna õppekava	10
2.3.5. Sotsiaalainete õppesuuna õppekava	12
2.3.6. Võõrkeelte õppesuuna õppekava	13
2.4. Õppesuundade valimise põhimõtted	14
3. ÕPPEKORRALDUS VILJANDI GÜMNAASIUMIS	14
3.1. Õpperühmade moodustamine	14
3.2. Õppeaasta ajakava	15
3.3. Koolipäeva ajakava	15
3.4. Koolivälise õppetegevuse arvestamine õpilase õppekoormusesse	16
3.5. Kursuste mahu arvestamine	17
4. AINEÜLESTE PÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	17
4.1. Aineülesed pädevused	17
4.2. Aineülesete pädevuste kujundamise põhimõtted	18
5. Lõimingu kavandamise põhimõtted	20
5.1. Lõimingutsentrid	20
5.2. Lõimingu kava	20
5.3. Aineülesete pädevuste ja läbivate teemade põhine lõiming	20
5.4. Lõimitud aine- ja keeleõpe	21
6. ÕPPIMIST TOETAVAD TEGEVUSED KOOLIS JA ÕPPENÕUSTAMINE	21
6.1. Õppijate andekuse toetamine	21
6.2. Õppenõustamine	21

6.3. Individuaalse ajakava ja individuaalse õppekava rakendamine	22
6.4. Karjäärinõustamine	22
7. ÕPPETÖÖD KAJASTAV DOKUMENTATSIOON PÄEVIKUS JA ÕPETAJA TÖÖKAVA	23
8. ÕPILASE KOOLI ÕPILASTE NIMEKIRJAST VÄLJAARVAMINE	23
8.1. Täiendavad tingimused õpilase kooli õpilaste nimekirjast väljaarvamiseks	23
9. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORD JA EKSAMID	23
9.1. Koolilõpueksam	24
9.2. Õpilasuurimus ja praktiline töö	24
10. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ KAVANDAMISE PÕHIMÕTTED	24
11. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE KORD	24
12. RAKENDUSSÄTTED	24
13. LISAD	24

ÜLDSÄTTED

Viljandi Gümnaasiumi õppekava kaudu rakendatakse Vabariigi Valitsuse määrusega kinnitatud Gümnaasiumi Riiklikku Õppekava.

Viljandi Gümnaasiumi õppekava on avatud järjepidevaks arendamiseks ja täiendamiseks vastavalt kaasaegse ühiskonna muutuvatele vajadustele ja teaduse arengule.

ÜLDOSA

1. Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid ning -põhimõtted

1.1. Meie eesmärk

Viljandi Gümnaasiumis on võimalik omandada kvaliteetset üldkeskharidust, mis annab kooli lõpetanud noorele võimaluse realiseerida kaasaegses ühiskonnas oma teadlikult kavandatud eesmärke edasisel haridusteel ning tööturul. Õppetöö kavandamisel lähtutakse ühiskonna vajadusest ning õppijate soovidest.

1.2. Meie alusväärtused

Viljandi Gümnaasiumis on sõnastatud järgmised koolielu suunavad alusväärtused:

- Väärtustame üksteist ja meid ümbritsevat keskkonda
 - Arvestame enda ning meid ümbritsevate inimeste soovide, vajaduste ning heaoluga;
 - Hoiame kooli ruumid puhta ja hoolitsetuna;
 - Hoiame meid ümbritsevat looduskeskkonda puhta ning mitmekesisena;
 - Julgeme üksteist tunnustada, kui märkame midagi, mis meile meeldib;
 - Suhtleme teineteisega viisakalt ja tervitame üksteist.
- Demokraatlik koostöö
 - Jagame üksteisega kogemusi ja teadmisi, mis aitavad meil areneda;
 - Oleme vabad oma otsustes ning usaldame ja jagame vastutust ühise eesmärgi nimel;
 - Oleme oma tagasisides konstruktiivsed
 - Osaleme ülekoolilistel sündmustel, ainevaldkondade töös ja õppesuundade ühistegemistes;
 - Õpime vigadest ega karista tahtmatut eksimust.
- Avatus ja uuendusmeelsus
 - Austame teadmiste- ja teaduspõhisust;
 - Langetame kooli arengut puudutavad otsused läbipaistvalt;
 - Loomesoodsad tingimused õpingute ja töötamise kõrvalt tegeleda kooli arendustegevustega;
 - Oleme avatud uutele lahendustele ning kombineerime neid tõhusate olemasolevate praktikatega;

- Teeme koostööd kooliväliste partneritega ning meid ümbritseva kogukonnaga;
- Ettevõtlikkus
 - Haarama initsiatiivi ning loome ise endale võimalused arenguks;
 - Innustame ja julgustame üksteist, et meid saadaks teotahe;
 - Toetame üksteise omaalgatuslikke tegemisi nõu ja jõuga;
 - Keskendume tagasisidet andes lahenduste leidmisele ja vähem takistuste otsimisele;
 - Me julgeme katsetada uusi lahendusi uute teadmiste omandamise eesmärgil.
- Vastutus- ja kohusetundlikkus
 - Vastutame oma arengu eest;
 - Võtame endale kohustusi, mida me oleme valmis kandma;
 - Julgeme küsida abi, kui me seda vajame;
 - Seame prioriteete ja toimime nende järgi;
 - Hindame teiste inimeste aega.

1.3. Missioon ja visioon

Visioon

Viljandi Gümnaasium on turvalise ja hooliva õpikeskkonnaga kool, kus töötavad professionaalsed ja motiveeritud õpetajad, kelle toel kasvavad iseseisvad ja eneseteadlikud ühiskonna liikmed, tuleviku kujundajad.

Missioon

Meie missioon on pakkuda Viljandis õppivale noorele valikute- ja väljunditerohket üldkeskharidust, mis vastab ühiskonna vajadustele ja ootustele ning võimaldab kooli lõpetajal valida talle sobiv arengutee tulevikuks.

2. ÕPPESUUNAD

Viljandi Gümnaasiumis on võimalik õppida kuuel õppesuunal. Õppesuundade õppekavad pakuvad mitmekülgseid õppimisvõimalusi ja aitavad kaasa õpilase huvide ja võimete arendamisele.

Viljandi Gümnaasiumi õppesuundade õppekavad on koostatud riikliku õppekava ainevaldkondlike kursuste baasil, millele lisanduvad koolis kavandatud valikkursused.

Viljandi Gümnaasiumi teeb õppesuundade ja valikkursuste kavandamisel koostööd erinevate institutsioonidega. Viljandi Kutseõppekeskusega on kavandatud kelneriõppe ja B-kategooria mootorsõiduki juhi õppe valikaine, Kaitseliidu Sakala Malevaga riigikaitse kursus, SA Viljandi Haiglagaga valikaine “Aken tervishoidu” ning Viljandi Pärimusmuusika Keskusega etnokursus. Viljandimaa ettevõtjaid kaasatakse majanduse ja ettevõtluse õppesuuna kursuste “Praktiline ettevõtlus” ja “Turunduse alused” tegevustesse.

2.1. Õppesuundade õppekavad

Õppesuundade õpe suunab õppijat õppima süvendatult kindlates ainevaldkondades, et kujundada tugevamad baasteadmised erialaõpinguteks järgmistes haridusastmetes. Õpe on jagatud kolme moodulisse. Kolme mooduli peale läbib iga õppesuuna õppija 96 kursust.

2.1.1. Üldõppe moodul

Moodul sisaldab kursuseid, mis on kõikidele gümnasistidele riikliku gümnaasiumi õppekava järgi kohustuslikud. Kohustuslik üldõppe moodul koosneb 64 kursusest kitsa matemaatika õppijatele ning 70 kursusest laia matemaatika õppijatele (alates 2023/2024 õppeaastast).

2.1.2. Suunaõppe moodul

Moodul sisaldab valikkursuseid lähtuvalt valitud õppesuuna õppekavast. Suunaõppe mooduli maht erineb õppesuundade kaupa ja koosneb 21 kuni 27 kursusest. Siinsed kursused on komplekteeritud kooli poolt, arvestusega, et õppija saaks kvaliteetse ja süvendatud õppe selles valdkonnas, mis teda kõnetab.

Suunaõppe valikkursuste mooduli kursuste mahud õppesuuniti on kooskõlas Gümnaasiumi Riikliku Õppekavaga.

2.1.3. Ülekooliliste valikkursuste moodul

Tegemist on valikkursustega, mida võib valida õppimiseks igas õppesuunas ja igal õppeaastal. Ülekooliliste valikkursuste mooduli maht erineb õppesuunati ning sõltub sellest, kas õppija õpib kitsast või laia matemaatikat.

Ülekooliliste valikkursuste eesmärk on võimaldada erineva õppesuuna õpilasel valida valikkursuseid paljudest erinevatest valdkondadest. Ülekooliliste valikkursuste valik võib erineda õppeaastati. Nende kursuste valikusse võib lisanduda uusi kursusi ainevaldkonna juhtide, õpetajate, õpilaste, lastevanemate ja koostööpartnerite ettepanekul ning eelarveliste võimaluste olemasolul. Valikkursus avaneb vähemalt 12 õpilase soovi korral, kui kooli juhtkond ei otsusta teisiti.

Ülekooliliste valikkursuste mooduli kursusele saab õppija ennast ise registreerida läbi õppeinfosüsteemi iga õppeaasta alguses. Valides ülekoolilise valikkursuse võtab õpilane ka kohustuse kursus läbida. Ülekoolilise valikkursuse läbimine on kohustuslik.

Viljandi Gümnaasiumi valikkursuste kavad on toodud kooli õppekava LISAS 3.

2.1.4. Moodulitepõhine õppekava jaotus

Alloleval skeemil (vt Skeem 1) on toodud moodulite põhine õppekava jaotus.

Õppesuund (ÕS) (Kõigi maht on 96 kursust)	Üldõppe moodul	Suunaõppe moodul	Ülekoooliliste valikkursuste moodul
Humanitaar- ja kunstide ÕS	64 kursust (kitsas mate) või 70 kursust (lai mate)	27 kursust (kitsas mate) või 25 kursust (lai mate)	5 kursust (kitsas mate) või 1 kursus (lai mate)
Sotsiaalinete ÕS		23 kursust (kitsas mate) või 21 kursust (lai mate)	9 kursust (kitsas mate) või 5 kursus (lai mate)
Võõrkeelte ÕS		27 kursust (kitsas mate) või 25 kursust (lai mate)	5 kursust (kitsas mate) või 1 kursus (lai mate)
Loodus- ja reaalainete ÕS	70 kursust	22 kursust	4 kursust
Majanduse ja ettevõtluse ÕS		21 kursust	5 kursust
Matemaatika-füüsika ÕS		25 kursust	1 kursus

Skeem 1. Õppekava moodulid

2.2. Võõrkeele õppe valikud

B2 tasemel on võimalik õppida inglise keelt ja saksa keelt. B1 tasemel on võimalik õppida vene keelt, saksa keelt, soome keelt.

Õpilasel on gümnaasiumisse astudes võimalus vahetada põhikoolis õpitud B-võõrkeelena vene keel saksa keele vastu. Keeleõppe vahetajad peavad arvestama sellega, et lisaks tunniplaanis olevale viiele kursusele peavad nad valima juurde neli saksa keele lisakursust, mis toimuvad ülekoooliliste valikainete ajal. Keeleõppe vahetust ei pakuta võõrkeelte õppesuunas, kus õpilasel on õppekavas III võõrkeel - prantsuse ja soome keel.

Õpilasel on võimalus sooritada saksa keelediplomi eksam kahel tasemel - DSD I ja DSD II. Õpilasel on võimalus sooritada C1 Advanced inglise keele eksam.

Kolmanda võõrkeele valikus - ülekoooliline valikaine - on soome keel, vene keel, ladina keel ja hispaania keel.

2.3. Õppesuundade õppekavade kirjeldused ja kursuste jaotus

2.3.1. Humanitaar- ja kunstide õppesuuna õppekava

Humanitaar ja kunstide õppesuunas õppimine annab hea ettevalmistuse õpingute jätkamiseks kultuuri-, muusika-, kunsti- või teatrivaldkonnas. Samavõrd head alused saavad selle suuna õppijad eesti filoloogias. Tegemist on laiapõhjalise humanitaar- ja kunstiharidusega, millele saab õppija ise lisada valikainete näol spetsiifilisi kursuseid. Humanitaar- ja kunstihariduse omandamisele aitavad kaasa keele ja kirjanduse valikkursused, etnograafialoo, ajaloo ja kultuuriloo valikkursused ning filosoofia ja usundiõpetuse kursused. Antud õppesuunas saab õppida nii kitsast kui ka laia matemaatikat.

Tabel 1. Humanitaar- ja kunstide õppesuuna õppekava

Moodulid	Kursuse nimetus	Kursuste arv
Üldõppe moodul	Eesti keel	6
	Kirjandus	5
	B2 võõrkeel	5
	B1 võõrkeel	5
	Matemaatika (kitsas/lai)	8 /14
	Bioloogia	4
	Loodusgeograafia	2
	Keemia	3
	Füüsika	5
	Ajalugu	6
	Ühiskonnaõpetus	2
	Perekonnaõpetus	1
	Inimgeograafia	1
	Muusika	3
	Kunst	2
	Liikumisõpetus	5
	Riigikaitseõpetus	1
	Kokku kohustuslikke kursusi	64/70
	Suunaõppe moodul	Loovkirjutamine ja draama*
Kirjandus ja draama		1
Kirjandus ja film		1
Ortograafia *		1
Teatri- ja kirjanduskriitika*		1
Tekstiõpetus (funktsionaalne tekst) *		1
B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 1 * ametlik vs mitteametlik tekst, kirjade erinevad tüübid, kaudse kõne küsimused		1
B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 2 * ametlik vs mitteametlik tekst, aruanne, ettekanne, essee, keelestruktuuride kasutamine sisu edasi andmiseks		1
B2 võõrkeele suuline eneseväljendus 1 * esitlused, kirjeldused, võrdlused, argumenteerimine		1
B2 võõrkeele suuline eneseväljendus 2* monoloogid, diskussioon, argumenteerimine, sidusus, keelestruktuuride ja keerukama teemakohase sõnavara kasutamine		1
B2 võõrkeele grammatika 1 * kontekstipõhine grammatika, põhivara kordamine, grammatika valikute põhjendamine		1
Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse		1
Tänapäeva filosoofilised küsimused		1
Maailma usundid *		1
Inimene ja religioon		1
Eesti usuline maastik		1

	Viljandi kultuuri- ja kunstilugu *	1
	Tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat	1
	Etnokursus *	1
	Rütmimuusika *	1
	Kunsti süvendatud kursus *	1
	Kitsa matemaatika lisakursus 1 *	1
	Kitsa matemaatika lisakursus 2 *	1
	Matemaatika riigieksami kursus *	1
	Sissejuhatus loodusainetesse *	1
	Uurimistöö alused	1
	Uurimistöö seminar *	1
	Kokku suunaõppe kursusi (kitsas/lai)	27/25
Ülekoolliste valikkursuste moodul	Õppija valib ise (kitsas/lai)	5/1
	Gümnaasiumi lõpetamiseks vajalik kursuste arv	96

* Viljandi Gümnaasiumi valikkursused

2.3.2. Loodus- ja reaalainete õppesuuna õppekava

Loodus- ja reaalainete õppesuunas õppimine annab hea ettevalmistuse jätkata õpinguid loodusteaduste valdkonnas, aga ka arstiteaduskonnas või veterinaaria erialadel. Õppesuund annab mitmekülgse hariduse ja selle muudavad õppijale huvitavaks õuesõppega seotud projektides osalemine ning praktikumide suunakursused, kus tehakse palju loomingulisust arendavaid katseid koostöös teiste õpilastega. Praktikume on keemias 3, füüsikas 4, bioloogias 3 ja mitme aine temaatikaga õppemoodulitest koosnev „Loodusteadused, tehnoloogia, ühiskond“. Lisakursusteks on „Globaliseeruv maailm“ ja „Elu keemia“. Esinemisioskusi saab arendada ja põnevaid katseid teha soovi korral kooli teadusteatriks osaledes. Loodus- ja reaalainete õppesuunas õpitakse laia matemaatikat.

Tabel 2. Loodus- ja reaalainete õppesuuna õppekava

Moodulid	Kursuse nimetus	Kursuste arv
Üldõppe moodul	Eesti keel	6
	Kirjandus	5
	B2 võõrkeel	5
	B1 võõrkeel	5
	Matemaatika (lai)	14
	Bioloogia	4
	Loodusgeograafia	2
	Keemia	3
	Füüsika	5
	Ajalugu	6
	Ühiskonnaõpetus	2
	Perekonnaõpetus	1
	Inimgeograafia	1
	Muusika	3
	Kunst	2
	Liikumisõpetus	5
Riigikaitseõpetus	1	

	Kokku kohustuslikke kursusi	70
Suunaõppe moodul	Anorgaanilise keemia praktikum 1 *	1
	Orgaanilise keemia praktikum 2 *	1
	Rakubioloogia praktikum *	1
	Rakendusbioloogia praktikum	1
	Füüsika praktikum 1 *	1
	Füüsika praktikum 2 *	1
	Füüsika praktikum 3 *	1
	Füüsika praktikum 4 *	1
	Elu keemia	1
	Bioloogia-keemia ühendatud praktikum *	2
	Globaliseeruv maailm	1
	Keskkond ja inimene	1
	B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 1 * ametlik vs mitteametlik tekst, kirjade erinevad tüübid, kaudse kõne küsimused	1
	B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 2 * ametlik vs mitteametlik tekst, aruanne, ettekanne, essee, keelestruktuuride kasutamine sisu edasi andmiseks	1
	B2 võõrkeele suuline eneseväljendus 1 * esitlused, kirjeldused, võrdlused, argumenteerimine	1
	B2 võõrkeele grammatika 1 * kontekstipõhine grammatika, põhivara kordamine, grammatika valikute põhjendamine	1
	Tekstiõpetus *	1
	Ortograafia *	1
	Matemaatika riigieksami kursus *	1
	Uurimistöö alused	1
Uurimistöö seminar *	1	
	Kokku suunaõppe kursusi	22
Ülekoooliliste valikkursuste moodul	Õppija valib ise	4
	Gümnaasiumi lõpetamiseks vajalik kursuste arv	96

* Viljandi Gümnaasiumi valikkursused

2.3.3. Majanduse ja ettevõtluse õppesuuna õppekava

Majandussuunas õpitakse majanduse ja ettevõtluse aluseid, turundust, raamatupidamist, majandusmatematikat, välismajandust ja finantskirjaoskust. Need teadmised võimaldavad jätkata õpinguid majandus- või sotsiaalteadustega seotud erialadel. Teisel õppeaastal luuakse 3-5 liikmelistes gruppides õpilasfirma JA (Junior Achievement) Eesti ettevõtlusõppe programmis. Õpilasfirma kaudu saadakse teadmisi väikeettevõtte loomisest, tegutsemisest ja lõpetamisest. Õpilasfirmaga osaletakse laatadel ja võistlustel ning iga õpilasfirma programmi läbinud noor saab teha Entrepreneurial Skills Pass (ESP) testi, et saada rahvusvaheline ettevõtlusteadmiste tunnistus, mis annab lisavõimalusi nii Euroopas kui kogu maailmas ülikoolidesse ja tööle kandideerimisel. Majanduse ja ettevõtluse õppesuunas õpitakse laia matemaatikat.

Tabel 3. Majanduse ja ettevõtluse õppesuuna õppekava

Moodulid	Kursuse nimetus	Kursuste arv
Üldõppe moodul	Eesti keel	6
	Kirjandus	5
	B2 võõrkeel	5
	B1 võõrkeel	5
	Matemaatika (lai)	14

	Bioloogia	4
	Loodusgeograafia	2
	Keemia	3
	Füüsika	5
	Ajalugu	6
	Ühiskonnaõpetus	2
	Perekonnaõpetus	1
	Inimgeograafia	1
	Muusika	3
	Kunst	2
	Liikumisõpetus	5
	Riigikaitseõpetus	1
	Kokku kohustuslikke kursusi	70
Suunaõppe moodul	Ettevõtluse alused *	1
	Majanduse alused *	1
	Turunduse alused *	1
	Äriplaani koostamise alused õpilasfirma näitel *	1
	Raamatupidamise alused *	1
	Praktiline ettevõtlus *	1
	Välismajandus (Euroopa Liit) *	1
	Organisatsiooni käitumine (õpilasfirma näitel) *	1
	Õpilasfirma uurimistöö/Finantskirjaoskus *	1
	Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide ajalugu	1
	Majandusmatemaatika elemendid	1
	Globaliseeruv maailm	1
	B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 1 * ametlik vs mitteametlik tekst, kirjade erinevad tüübid, kaudse kõne küsimused	1
	B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 2 * ametlik vs mitteametlik tekst, aruanne, ettekanne, essee, keelestruktuuride kasutamine sisu edasi andmiseks	1
	B2 võõrkeele suuline eneseväljendus 1 * esitlused, kirjeldused, võrdlused, argumenteerimine	1
	B2 võõrkeele grammatika 1 * kontekstipõhine grammatika, põhivara kordamine, grammatika valikute põhjendamine	1
	Ärikeel (inglise keel) *	1
	Tekstiõpetus *	1
	Ortograafia *	1
	Matemaatika riigieksami kursus *	1
Sissejuhatus loodusainetesse *	1	
	Kokku suunaõppe kursusi	21
Ülekoolliliste valikkursuste moodul	Õppija valib ise	5
	Gümnaasiumi lõpetamiseks vajalik kursuste arv	96

* Viljandi Gümnaasiumi valikkursused

2.3.4. Matemaatika-füüsika õppesuuna õppekava

Selle õppesuuna lõpetajad saavad tugevad matemaatika- ja füüsikaalased teadmised, mille toel jätkata õpinguid loodus- ja täppisteaduste, tehnoloogia ning inseneeria valdkonna erialadel. Õppesuunas õpetatakse mitmeid matemaatika ja füüsika valikkursusi ning läbitakse reaalinete praktikume laboris. Kohustuslik suunakursus on joonestamine ja keemia lisakursus, mis toetavad laiapõhjalise reaalinete põhja ladumist. Huvilistel on võimalik tegeleda ka programmeerimisega. Valikkursuste abil on võimalik mitmekesistada õpinguid kunsti- või humanitaarainetega. Matemaatika-füüsika õppesuunas õpitakse laia matemaatikat.

Tabel 4. Matemaatika-füüsika õppesuuna õppekava

Moodulid	Kursuse nimetus	Kursuste arv
Üldõppe moodul	Eesti keel	6
	Kirjandus	5
	B2 võõrkeel	5
	B1 võõrkeel	5
	Matemaatika (lai)	14
	Bioloogia	4
	Loodusgeograafia	2
	Keemia	3
	Füüsika	5
	Ajalugu	6
	Ühiskonnaõpetus	2
	Perekonnaõpetus	1
	Inimgeograafia	1
	Muusika	3
	Kunst	2
	Liikumisõpetus	5
	Riigikaitseõpetus	1
	Kokku kohustuslikke kursusi	70
	Suunaõppe moodul	Matemaatika praktikum 1 *
Matemaatika praktikum 2 *		1
Matemaatika praktikum 3 *		1
Matemaatika praktikum 4 *		1
Matemaatika praktikum 5 *		1
Füüsika praktikum 1 *		1
Füüsika praktikum 2 *		1
Füüsika praktikum 3 *		1
Füüsika praktikum 4 *		1
Füüsika praktikum 5 *		1
Vektorkäsitlusest mehaanikas *		1
Vektorkäsitlusest elektromagnetismis *		1
Aineolekute käsitlus *		1
Tuletise tähtsus füüsikas *		1
Integraali tähtsus füüsikas *		1
Võnkumised ja lained *		1
Elu keemia		1
Joonestamine		1
B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 1 * ametlik vs mitteametlik tekst, kirjade erinevad tüübid, kaudse kõne küsimused		1
B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 2 * ametlik vs mitteametlik tekst, aruanne, ettekanne, essee, keelestruktuuride kasutamine sisu edasi andmiseks		1
B2 võõrkeele suuline eneseväljendus 1 * esitlused, kirjeldused, võrdlused, argumenteerimine		1
B2 võõrkeele grammatika 1 * kontekstipõhine grammatika, põhivara kordamine, grammatika valikute põhjendamine		1
Ortograafia *		1
Uurimistöö alused	1	
Uurimistöö seminar *	1	
Kokku suunaõppe kursusi	25	
Ülekoooliliste valikkursuste moodul	Õppija valib ise	1
	Gümnaasiumi lõpetamiseks vajalik kursuste arv	96

* Viljandi Gümnaasiumi valikkursused

2.3.5. Sotsiaalainete õppesuuna õppekava

Selles õppesuunas õpitakse rohkem valikkursusi ajaloost, Eesti kultuurist ja õigussüsteemist. Nende toel luuakse eeldused õpingute jätkamiseks sotsiaalteaduse erialadel, kuid suurem valikainete mooduli maht loob laiapõhjalise aluse erinevate erialade õpinguteks. Õppesuuna õpilastele on suunatud mitmed kursused, mis põimivad omavahel kokku mitmed valdkonnad. Näidetena võib välja tuua psühholoogia kursuse, globaliseeruva maailma kursuse, sissejuhatusse filosoofilisse mõtlemisse jpm. Võrreldes teiste õppesuundadega on selles õppesuunas rohkem ülekoollisi valikkursuseid. Sotsiaalainete õppesuunas saab õppida kas kitsast või laia matemaatikat.

Tabel 5. Humanitaar- ja kunstide õppesuuna õppekava

Moodulid	Kursuse nimetus	Kursuste arv
Üldõppe moodul	Eesti keel	6
	Kirjandus	5
	B2 võõrkeel	5
	B1 võõrkeel	5
	Matemaatika /kitsas/lai)	8 /14
	Bioloogia	4
	Loodusgeograafia	2
	Keemia	3
	Füüsika	5
	Ajalugu	6
	Ühiskonnaõpetus	2
	Perekonnaõpetus	1
	Inimgeograafia	1
	Muusika	3
	Kunst	2
	Liikumiseõpetus	5
	Riigikaitseõpetus	1
	Kokku kohustuslikke kursusi	64/70
Suunaõppe moodul	Rahvusvahelised suhted ja diplomaatia ajalugu *	1
	Tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat	1
	Eesti rahvakultuur *	1
	Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse	1
	Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide ajalugu	1
	Maailma usundid *	1
	Eesti usuline maastik	1
	Globaliseeruv maailm	1
	Psühholoogia	1
	Inimene ja õigus	1
	B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 1 * ametlik vs mitteametlik tekst, kirjade erinevad tüübid, kaudse kõne küsimused	1
	B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 2 * ametlik vs mitteametlik tekst, aruanne, ettekanne, essee, keelestruktuuride kasutamine sisu edasi andmiseks	1
	B2 võõrkeele suuline eneseväljendus 1 * esitlused, kirjeldused, võrdlused, argumenteerimine	1
	B2 võõrkeele suuline eneseväljendus 2* monoloogid, diskussioon, argumenteerimine, sidusus, keelestruktuuride ja keerukama teemakohase sõnavara kasutamine	1
	B2 võõrkeele grammatika 1 * kontekstipõhine grammatika, põhivara kordamine, grammatika valikute põhjendamine	1
	Ortograafia *	1
	Tekstiõpetus (funktsionaalne tekst) *	1
	Matemaatika riigieksami kursus *	1

	Kitsa matemaatika lisakursus 1 *	1
	Kitsa matemaatika lisakursus 2 *	1
	Sissejuhatus loodusainetesse *	1
	Uurimistöö alused	1
	Uurimistöö seminar *	1
	Kokku suunaõppe kursusi (kitsas/lai)	23/21
Ülekoooliliste valikkursuste moodul	Õppija valib ise (kitsas/lai)	9/5
	Gümnaasiumi lõpetamiseks vajalik kursuste arv	96

* Viljandi Gümnaasiumi valikkursused

2.3.6. Võõrkeelte õppesuuna õppekava

Võõrkeelte õppesuunas saab õppida süvendatult inglise keelt. Selle õppesuuna õppijatel on võimalus õppida kolme võõrkeelt. Selle õppesuuna lõpetajad saavad jätkata mitmete võõrkeelte õpinguid kõrgemal tasemel ja rakendada saadud teadmisi mitmete erialade õpingutes. Valikkursusena võivad õppijad juurde valida ka neljanda keele. Viljandi Gümnaasiumil on CertiLingua akrediteering ehk meie koolil on õigus väljastada rahvusvaheliselt tunnustatud sertifikaat õppijatele, kes on omandanud gümnaasiumi lõpuks kaks võõrkeelt B2-keele tasemel. Võõrkeelte õppesuuna õppijatel on võimalik omandada B2-keele tase inglise ja saksa keeles. Õppesuunas õpitakse mitmeid suunakursusi, näiteks inglise ja ameerika kultuurilugu, maailma usundid, Euroopa valitsejate ajalugu, väliskirjandus B2 võõrkeeles jpm. Võõrkeelte õppesuunas saab õppida kas kitsast või laia matemaatikat.

Tabel 6. Võõrkeelte õppesuuna õppekava

Moodulid	Kursuse nimetus	Kursuste arv
Üldõppe moodul	Eesti keel	6
	Kirjandus	5
	B2 võõrkeel	5
	B1 võõrkeel	5
	Matemaatika (kitsas/lai)	8 /14
	Bioloogia	4
	Loodusgeograafia	2
	Keemia	3
	Füüsika	5
	Ajalugu	6
	Ühiskonnaõpetus	2
	Perekonnaõpetus	1
	Inimgeograafia	1
	Muusika	3
	Kunst	2
	Liikumiseõpetus	5
	Riigikaitseõpetus	1
	Kokku kohustuslikke kursusi	64/70
Suunaõppe moodul	B1 võõrkeele grammatika *	1
	B1 võõrkeele suuline eneseväljendus 1 *	1
	B1 võõrkeele suuline eneseväljendus 2 *	1
	B1 võõrkeele kirjalik eneseväljendus *	1
	B2 võõrkeele kirjalik eneseväljendus 1 * ametlik vs mitteametlik tekst, kirjade erinevad tüübid, kaudse kõne küsimused	1
	B2 võõrkeele grammatika 1 *	1
	B2 võõrkeele grammatika 2*	1

	Inglise keel läbi aegade *	1
	Kunstilugu B2 võõrkeeles *	1
	Maiskonnalugu 1 (B2 võõrkeeles) *	1
	Maiskonnalugu 2 (B2 võõrkeeles) *	1
	Ameerika kultuurilugu (B2 võõrkeeles) *	1
	Praktiline võõrkeel (B2 võõrkeeles) *	1
	Maailma usundid *	1
	Viljandimaa ajalugu *	1
	Euroopa valitsejate ajalugu *	1
	Inimene, usk ja kultuur *	1
	III võõrkeel - soome/prantsuse *	2
	Ortograafia *	1
	Tekstiõpetus *	1
	Matemaatika riigieksami kursus *	1
	Kitsa matemaatika lisakursus 1 *	1
	Kitsa matemaatika lisakursus 2 *	1
	Sissejuhatus loodusainetesse *	1
	Uurimistöö alused	1
	Uurimistöö seminar *	1
	Kokku suunaõppe kursusi (kitsas/lai)	27/25
Ülekoolliste valikkursuste moodul	Õppija valib ise (kitsas/lai)	5/1
	Gümnaasiumi lõpetamiseks vajalik kursuste arv	96

* Viljandi Gümnaasiumi valikkursused

2.4. Õppesuundade valimise põhimõtted

Viljandi Gümnaasiumi õpilane valib kooli õppima asumisel oma õpinguteks õppesuuna. Selleks märgib ta sisseastumisavalduses oma esimese, teise ja kolmanda eelistuse. Sisseastumine kooli toimub vastavalt kooli vastuvõtu tingimustele ja korrale.

Õpilasel on võimalik muuta valitud õppesuunda kas õppenõustaja ja õpperühma juhendajate soovitusel või mõjuval põhjusel omal algatusel. Õppesuuna vahetamise eelduseks on õpihuvi, motivatsioon ja võimekus valitud valdkonnas õppimiseks. Vastav muudatus tuleb kavandada koostöös õppenõustajaga, õppealajuhatajaga ja õppesuuna ainevaldkonna juhtidega. Õpilane peab arvestama, et õppesuuna vahetamisega võib kaasneda täiendavate kursuste läbimise vajadus seoses muutuva õppekavaga. Õppesuuna vahetus on võimalik esimesel aastal esimese kahe perioodi jooksul. Erandeid võib teha õppenõukogu nõusolekul.

3. ÕPPEKORRALDUS VILJANDI GÜMNAASIUMIS

3.1. Õpperühmade moodustamine

Õppetöö korraldus Viljandi Gümnaasiumis toetab õppija enesejuhtimist, vastutust ja aktiivset õppimist. Võimaldame mitmekülgset õppimist õppija individuaalseid võimeid ja huvisid arvestades ning kujundame õppijate teadlike ja motiveeritud valikute tegemise pädevust.

Õppetöö toimub kursusedõppena. Õppegrupid jaotuvad vastavalt valitud õppesuunale ja kursustele. Samas õppesuunas õppivad sama aasta õpilased moodustavad ühe õpperühma.

Õpperühma maksimaalne suurus on 36 õpilast, välja arvatud võõrkeele õppegrupp, mille suurus on maksimaalselt 24 õpilast. Õpperühma suuruse määrab igal õppeaastal vastuvõtu komisjon. Igal õpperühmal on reeglina 2 õpperühma juhendajat, kes on õpperühma õpilastele nõustajateks ja mentoriteks.

Üldõppe mooduli õppeaineid õpitakse osaliselt tasemerühmades (nt matemaatika, B2 võõrkeel). Suunaõppe mooduli valikkursuseid õpitakse oma õpperühmas. Ülekoolilisi valikkursuseid õpitakse vastavalt valikutele ühistes ülekoolilistes rühmades.

3.2. Õppeaasta ajakava

Õppeaastas on 35 õppenädalat ja kokku vähemalt 175 koolipäeva.

Viljandi Gümnaasiumis rakendatakse 5 perioodiga õpet, kus õppeaasta on jagatud viieks 7 nädala pikkuseks perioodiks. Igaks perioodiks kinnitatakse eraldi tunniplaan. Igas perioodis õpitakse 7-9 kohustuslikku kursust. Liikumisõpetuse, laboripraktikumide ja ülekooliliste valikkursuste õpe võib olla jagatud kogu kooliaasta peale. Lõimitud ainekursuste õpe on kavandatud samadesse perioodidesse.

Perioodi viimane ehk seitsmes nädal on kokkuvõtete nädal, mille jaoks koostatakse eraldi tunniplaan. Kokkuvõtete nädala eesmärgiks on mitmekesisendada kokkuvõtva hindamise vorme ning pakkuda rohkem võimalust nii suuliseks eneseväljenduseks, põhjalikumaks kirjalikuks eneseväljenduseks ja -analüüsiks. Sellesse nädalasse praktiseeritakse ka riigikaitse kursuse praktilist õpet ning õppekäike. Kokkuvõtete nädala plaan koostatakse põhimõttel, et õpilastel jääb aega kokkuvõtivateks arvestusteks valmistumiseks.

Kokkuvõtete nädala sisu ja vorm võib õppeaineti olla erinev. Arvestuste sisu ja kursuse hinde kujunemist kirjeldatakse kooli õppekava hindamise korralduse jaotises ja täpsustatakse iga kursuse alguses. Arvestuste ajakava koostatakse hiljemalt õppeperioodi kolmanda koolinädala lõpuks.

Kursuste jaotamine õppeperioodidesse toimub arvestusega, et õppijate ja õpetajate koormus oleks mõistlikult jaotunud ning toetataks õppeainete vahelist lõimingut, samuti ainealasteks õpilasvõistlusteks valmistumist.

Viljandi Gümnaasiumis on õppeaastas 5 koolivaheaga: iga õppeperioodi järel ning suvevaheaga. Vaheageade graafik toetab kokkuvõtete nädalal tehtud pingutusest puhkamise vajadust ning annab õpetajale ajaressursi perioodi õppetegevuse kokkuvõtva tagasiside koostamiseks.

Kolmanda aasta õpilaste 5. periood on kavandatud nii, et sellele jäävad eksamiainete kursused ning konsultatsioonid.

3.3. Koolipäeva ajakava

Õppeaine arvestuslik ühik Viljandi Gümnaasiumis on 35 õppetunnist koosnev kursus. Selle mahu sisse võib arvestatada lisaks auditoorsele õppele:

- õpetaja poolt kursuse raames läbi viidud tegevused väljaspool kooli ja õppekäigud;
- kursusega seotud ja õpetaja juhendamisel e-õppe keskkonnas tehtud ülesanded;
- õpetaja poolt antud juhendiga ja tagasisidestatud iseseisvad ülesanded;
- kursuse raames toimunud ja õpetaja poolt läbi viidud konsultatsioonid ja individuaalne juhendamine;
- kursuse kokkuvõtvateks sooritusteks ja arvestuseks valmistumine õpetaja poolt antud õppematerjalide alusel.

Kursuse raames toimuvad õppetunnid toimuvad õpetaja kavandamisel, juhendamisel ja tagasisidestamise toel koolis või väljaspool kooli õppekäigu, praktilise või iseseisva tööna.

Õppepäev on jagatud 45-minutilisteks õppetunni ajaühikuteks, mis üldjuhul on päeva tunniplaanis kahekordse ajaühikuna ehk 90 minutit. Õppetunni aega võib mitme järjestikuse õppetunni toimumise korral summeerida. Õppetunni summeeritud ajakasutuse korral otsustavad vahetunni ehk pausi aja aineõpetaja koos õppegrupi õpilastega ühiselt. Viljandi Gümnaasiumis ei kasutata koolikella. Õpilasi teenindatakse kooli sööklas ja puhvetis kogu koolipäeva vältel 08.30 – 16.00. Söömised on planeeritud kahe õpperühma kaupa. Koolipäeva ajakava on õpperühmadel erinev vastavalt oma tunniplaanile ja õpetajaga koostöös kokku lepitud vahepausidele.

Koolipäev algab kell 08.00 konsultatsioonide ja järelvastamiste kabinetiga. Lühendatud õppetundide ajad kehtestatakse direktori käskkirjaga. Õppetundide ajad 45-minutiliste ajaühikutena on järgnevad:

1. tund – 8.50 – 9.35
2. tund – 9.45 – 10.30
3. tund – 10.40 – 11.25
4. tund – 11.40 – 12.25
5. tund – 12.40 – 13.25
6. tund – 13.45 – 14.30
7. tund – 14.40 – 15.25
8. tund ehk ülekoolilised valikained - alates 15.35

3.4. Koolivälise õppetegevuse arvestamine õpilase õppekoormusesse

Viljandi Gümnaasiumis arvestatakse õpilasele ülekoolilise valikaine mooduli kursusena osalemist ka väljaspool kooli tegutsevas huvikoolis või -ringis, mis omab kehtivat koolitusluba. Samadel tingimustel võetakse arvesse ülikoolide teaduskoolide ja Edumuse valikkursuste läbimist. Spordiklubides või treeningutes osalemise puhul on aktsepteeritud valikaine ülekandmine juhul, kui klubid, treeningud vms omavad koolitusluba. Õpilane, kes soovib arvestada koolivälisest õppetegevusest ülekoolilise valikkursuse moodulis, esitab õppeinfosüsteemi kaudu koolivälise valikkursuse ülekandmise avalduse.

Koolivälise õppe arvestamine kooli valikkursuseks toimub õppealajuhataja moodustatud komisjonis.

3.5 Kursuste mahu arvestamine

Ühes perioodi läbitakse reeglina ühes või lõimitud õppeaines 1 kursus. Kursuse arvestuslik maht on 35 akadeemilist tundi. Selle mahu sisse arvestatakse lisaks auditoorsetele õppetundidele:

- õpetaja poolt kursuse raames läbiviidavad koolivälised tegevused ja õppekäigud;
- kursusega seotud e-õppe ülesanded;
- õpetaja poolt antud juhendiga iseseisvad ülesanded;
- konsultatsioonid ja individuaalsed juhendamised;
- kursuse arvestuseks valmistumine.

Õppetöö päevikus kajastatakse õpetaja poolt antavad auditoorsed õppetunnid, õpetaja poolt kursuse raames läbiviidavad koolivälised tegevused ja õppekäigud, kursusega seotud e-õppe ülesanded, õpetaja poolt antud juhendiga iseseisvad ülesanded, kursuse auditoorse õppetöö ajal aset leidvad ülekoolilised tegevused.

Kursuse õppetöö vältel toimuvate konsultatsioonide, individuaalsete juhendamiste ja kursuse arvestuseks valmistumise maht kavandatakse õppeaasta kursuste jaotuse ja kokkuvõtete nädala plaani koostamise raames aineõpetaja ja õppealajuhataja koostöös.

4. AINEÜLESTE PÄDEVUSTE KUJUNDAMINE

4.1. Aineülesed pädevused

Viljandi Gümnaasiumis toimub aineülesete pädevuste kujundamine

- 1) üldpädevuste arendamise kaudu;
- 2) läbivate teemade käsitlemise kaudu.

Aineülene pädevus on selline teadmine, oskus ja hoiak, mis on aineülese tähtsusega, st mida õpilane saab kasutada väljaspool mingi konkreetse õppeaine konteksti. Selliseid pädevusi iseloomustab laiem rakendatavus ning ülekantavus igapäevaelulistesse olukordadesse. Aineülesete pädevuste omandamine toimub mitmesugustes seostes ja kontekstides, nt erinevate õppeainete ning eri liiki õppetegevuste ja õppekeskkondade raames.

Viljandi Gümnaasiumis kujundatakse järgmisi riiklikus gümnaasiumi õppekavas kirjeldatud üldpädevusi:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus;
- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus;
- 3) enesemääratluspädevus;
- 4) õpipädevus;
- 5) suhtluspädevus;
- 6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus;
- 7) ettevõtlikkuspädevus;
- 8) digipädevus.

Viljandi Gümnaasiumis käsitletakse järgmisi riiklikus gümnaasiumi õppekavas kirjeldatud läbivaid teemasid:

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- 4) kultuuriline identiteet;
- 5) teabekeskkond;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon;
- 7) tervis ja ohutus;
- 8) väärtused ja kõlblus.

4.2. Aineülestev pädevuste kujundamise põhimõtted

Aineülestev pädevuste kujundamine toimub kõikide kooli õppe- ja kasvatustegevuste käigus ning kõikidel õppetegevuse tasanditel.

Aineülestev pädevuste kujundamise soodustamiseks peame õppetöö kavandamisel silmas järgmisi põhimõtteid:

- 1) osutame ühiselt tähtsatele ning kiiresti arenevatele valdkondadele, millele õppetöö eri osades (õppeainetes, koolikeskkonnas) tuleb tähelepanu pöörata;
- 2) toetame aineõpetuse eesmärkide paigutamist laiemasse konteksti ning püüame leida õppeainete seoseid ja ühisosasid, mida lõimingu kaudu koos käsitleda;
- 3) seostame eesmärgipäraselt ja järjepidevalt õppekeskkonna eri tasandeid: aineõpetust, tunniväliseid töid ja õpilaste kooliväliseid kogemusi, sh juhtides aineõpetuse tähelepanu olulistele koolivälistele kogemustele, mida aineõpetuses on kasulik teadvustada, ning osutades tunnivälistes tegevustes peituvatele, muidu osalt varjatud õppimisvõimalustele;
- 4) võimaldame õpetajale õppetöö kavandamisel autonoomia, et ta saaks valida õppetegevuse lähtekohti aktuaalsete aineülestev probleemidega seotud õppekasvatustlike ideede rakendamiseks;
- 5) täiendame järjepidevalt õppe- ja kasvatustegevuste rõhuasetusi ning leiame ruumi uuendusliku või radikaalse õppe jaoks;
- 6) osutame ainevaldkonna töögruppides koostööd tehes kursuseti ja õppeaineti kattuvatele teemadele, oskustele, lähenemisviisidele, mis on täiendus olemasolevatele õppekava struktuuridele ning pakuvad seoseid eri distsipliinide, õpikogemuse ja teadmiste vahel.

Kõik ülekoolilised tegevused ning sündmused peavad toetama aineülestev pädevuste kujunemist ning sellest lähtutakse kooli üldtööplaani kavandamisel.

Allolev Skeem 1 koondab aineülestev pädevuste kavandamise strateegia (vt Tabel 7).

Tabel 7. Aineülestes pädevuste arendamise strateegia

Üldpädevused Kultuuri- ja väärtuspädevus; sotsiaalne- ja kodanikupädevus; enesemääratluspädevus; õpipädevus; suhtluspädevus; matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiapädevus; ettevõtlikkuspädevus; digipädevus				
Millist õppijat kujundame Õppija on õppeprotsessis aktiivne, on algatusvõimeline ja ettevõtlik, seab endale eesmärged ning vastutab nende täitmise eest, kogeb õpiedu, teab ja arendab oma andeid läbi mitmekülgsete õpitegevuste sh info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat kasutades, oskab rakendada ajaplaneerimise meetodeid, on suuteline eneserefleksiooniks ning õppimisel ette tulevate takistuste ületamiseks, suudab hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast, kasutab kohaseid keelevahendeid, sobivat keelestiili ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi, väärtustab ausust, on harmooniline isiksus, kes hoolib oma kaaslastest, ümbritsevast keskkonnast ning oma tervisest.				
Kuidas saame hinnata pädevuse kujunemist	indikaator/tunnus		hindamise viis, info kogumine tulemuste kohta ja selle analüüs	
	Õppija motiveeritus, õpiedu, suhete kvaliteet oma kaaslastega, keskkonna- ja terviseteadlik käitumine, algatused, ettevõtlikkus, mitmekülgsete õpioskuste ja -võtete rakendamine, eneseanalüüsi suutlikkus.		<ul style="list-style-type: none"> - Arenguestlused - Õpipäevik - Õppenõustamine - Õpilase eneseanalüüsi rakendamine hindamise käigus - Õppija vaatlus erinevas õppekeskkonnas - Õpetajatevaheline koostöö - Õpetajate ühisarutelu õppijate aineülestes pädevuste arengu teemal 	
Rakendamise selgitus	Õppe- ja kasvatustegevus	Läbivad teemad	Õppekeskkond	Kogukonna- ja noorsootöö
	Kõik kooli õppe- ja kasvatustegevused toetavad õpilaste aineülestes pädevuste arengut. Iga õpetaja teadvustab oma rolli aineülestes pädevuste kujundajana.	Kultuuriline identiteet; Tervis ja ohutus; Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine; Väärtused ja kõlblus; Teabekeskond; Keskkond ja jätkusuutlik areng; Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus; Tehnoloogia ja innovatsioon.	Kooli õppekeskkond on õppimist toetav, pakub võimalust õppimiseks väiksemates ja suuremates gruppides mitmekülgsele moele. Kooli sotsiaalne ja vaimne õppekeskkond toetab häid suhteid ning loominguilist.	Kooli huvitegevus ja noorsootöö toetavad aineülestes pädevuste arengut. Kooli aastaplaani koostamisel lähtume mitmekülgsete aineülestes pädevuste arendamise vajadusest.
Millised koostööviisid toetavad üldpädevuse arendamist	Ülelennulised ja ülekoollised õpperühmad Taseme- ja huvipõhine õpe Õpetajate koostöögrupid Õppenõustajate koostöö õpilastega, vanematega ja õpetajatega			

5. Lõimingu kavandamise põhimõtted

Lõimingu rakendamise eesmärgiks on terviklike teadmiste, oskuste ja hoiakute ning seoste loomise suutlikkuse kujundamine.

5.1. Lõimingutsentrid

Lõimingutsenter on ühendav tegur, mille ümber õppetegevus kavandatakse. Lõimingu kavandamisel on oluline lõimingutsentri määratlemine. Viljandi Gümnaasiumis on lõimingu kujundamise aluseks järgmised lõimingutsentrid:

- 1) õppetegevuse temaatika ja õpiväljundid;
- 2) õppetegevuse metoodika;
- 3) õppetegevuse ajakava;
- 4) aineüleised pädevused (üldpädevused ja läbivad teemad), mis kujundavad võimaluse seostada õppetegevused ühiskonnas aktuaalsete teemadega.

5.2. Lõimingu kava

Tabel 8. Lõimingu kava

Lõimingutsentrid	Tegevused
Temaatika ja õpiväljundid	<ul style="list-style-type: none">- Erinevates ainevaldkondades ja õppeainetes omandatavate pädevuste tervikuks sidumine.- Õpitavas terviku loomiseks õppija suunamine.- Õpitulemuste ühine hindamine.
Metoodika	<ul style="list-style-type: none">- Õppijate pädevuste kujundamine rakendades erinevaid õpistiile ja õppemeetodeid.- Ühised õppetegevused erinevate kursuste lõikes.
Ajakava	<ul style="list-style-type: none">- Tegutsemine koolis ühiselt kokkulepitud eesmärkide nimel.- Aineüleised ja ainetevahelised õppetegevused.- Ühised õppekäigud.- Perioodide õppe kavandamise alus.
Aineüleised pädevused	<ul style="list-style-type: none">- Kõikides õppeainetes ühiskonnas aktuaalsete teemade käsitlemine.- Õppijate suunamine kujundama oma teadmistes, oskustes ja hoiakutes terviklikke arusaamu.

5.3. Aineüleste pädevuste ja läbivate teemade põhine lõiming

Aineüleste pädevuste põhise lõimingu rakendamine on erinev nende sisust lähtuvalt.

Lähtume Viljandi Gümnaasiumis [Gümnaasiumi riiklikus õppekavas](#) toodud üldpädevuste ja läbivate teemade eesmärkidest ning nende alusel:

- 1) kujundame lõimitud õppetegevusi;
- 2) valime ühiskonnas aktuaalsete ja oluliste teemade käsitlemise aja ja viisi;
- 3) kavandame õppekäike;
- 4) planeerime ülekoollisi ühistegevusi;
- 5) sõlmime kokkuleppeid külalisesinejate osalemiseks õppetöös;
- 6) langetame projektides osalemise otsused või projektide algatamine;
- 7) arendame kooli õppekava valikkursused;

- 8) otsustame kooli eelarvevahendite jaotumine õppetegevuste osas;
- 9) kavandame koostöövormid ja personali struktuuri;
- 10) kujundame kooli füüsilist, vaimset ja sotsiaalset õppekeskkonda.

5.4. Lõimitud aine- ja keeleõpe

Tähtsustame võõrkeelte õppes erinevate õppeainete temaatika lõimimist õppe sisuga. Sellega avardame üldise keeleoskuse kõrval õpilaste kultuurilist silmaringi ning arusaamist tänapäeva maailmas toimuvatest protsessidest.

Lõimitud aine ja keeleõppe rakendamine võimaldab võõrkeelses keskkonnas iseseisvalt toimida, mõista ja väärtustada oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi, suhelda sihtkeele kõnelejatega nende kultuurinorme järgides. Käsitlevat õppesisu kujundab suutlikkust jätkata õpinguid võõrkeeles, osaleda erinevates rahvusvahelistes projektides ning kasutada võõrkeeli rahvusvahelises töökeskkonnas.

Viljandi Gümnaasiumis on kõikidel tasemetel (B1-C1) toimuva võõrkeele õpe lõimitud ühiskonna- ja kultuuri temaatikaga. Lõimitud aine- ja keeleõppe rakendamise ajakava konkreetse kursuse raames otsustab aineõpetaja ning toob selle välja oma töökavas. Lisaks toetab lõimitud aine- ja keeleõpet osalemine rahvusvahelistes projektides, sõpruskoolide kohtumistel ja õpilasvahetuses. Rahvusvahelise koostöö ja projektides osalemise oleme lisanud oma kooli ülekooliliste valikkursuste moodulisse. Õpilane, kes rahvusvahelises koolide koostöös või projektitegevuses osaleb, läbib selle kaudu ühtlasi võõrkeele valikkursuse.

Lõimitud aine- ja keeleõpe on integreeritud võõrkeele õppesse kogu gümnaasiumiõpingute vältel ning seda kirjeldatakse kooli õppekavas võõrkeelte ainevaldkonna kavas.

Lõimitud aine- ja keeleõppe moodulite ja kursuste kirjeldused on toodud kooli õppekava LISAS 2.

6. ÕPPIMIST TOETAVAD TEGEVUSED KOOLIS JA ÕPPENÕUSTAMINE

6.1. Õppijate andekuse toetamine

Õpilase andekuse arendamist toetavad:

- mitmekülgsete valikainete õppimise võimalus ja valikuvabadus;
- võimalus arvestada teiste õppeasutuste õppetöös osalemist Viljandi Gümnaasiumi õppekavas;
- õpetajatepoolne individuaalne juhendamine olümpiaadideks ja õpilasvõistlusteks valmistumisel;
- tasemerühmade õpe eesti keeles, matemaatikas, võõrkeeles;
- loodusainete ja matemaatika praktikumide rühmaõpe;
- õpilaselt õpilasele õpetamise ja juhendamise kaasamine.

6.2. Õppenõustamine

Viljandi Gümnaasiumis tegutseb õppenõustamiskeskus, mille tegevuse eesmärk on õnnestunud õppimist toetav nõustamine, õppija individuaalset arengut toetava õppeprotsessi kujundamine, õppija üldpädevuste arengu toetamine ning õppija karjääriplaneerimise toetamine.

Kooli õppenõustamiskeskuses töötavad õppenõustaja, õppenõustaja-koolipsühholoog ja sotsiaalpedagoog-karjäärikoordinaator. Keskusel on oma tegevuskava ja -kontseptsioon. Õppenõustaja on kuulaja, abistaja, nõuandja, suunanäitaja, infojagaja, tähelepanujuhtija.

Õppenõustamiskeskusesse saavad pöörduda Viljandi Gümnaasiumi õpilased, Viljandi Gümnaasiumi lapsevanemad ning Viljandi Gümnaasiumi õpetajad. Viljandi linna ja maakonna põhikoolide õpilased saavad õppenõustamiskeskusest infot Viljandi Gümnaasiumis õppimise võimaluste uurimiseks.

Õpilasel on soovitatav pöörduda õppenõustamiskeskusesse, kui tal on:

- raskused õppimise ja/või mõne õppeainega,
- keerulised suhted kaasõpilaste ja/või õpetajatega,
- karjääriplaneerimise alaseid küsimusi,
- muud probleemid oma elus.

6.3. Individuaalse ajakava ja individuaalse õppekava rakendamine

Viljandi Gümnaasiumis toetatakse õpilase individuaalset arengut eeskätt läbi mitmekülgse ja valikupõhise õppekava ning õpioskuste toetamise.

Õppenõustamise keskuse, õpperühma juhendaja, õpilase ja tema vanema või seadusliku esindaja koostöös võib kool teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui selle muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, koostatakse õpilasele riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel kas individuaalne õpingute ajakava või individuaalne õppekava. Individuaalse ajakava ja õppekava rakendamisel õpilase tervislikest põhjustest tulenevalt võib ülemäärase pinge vähendamiseks suurendada mitmeeristaval skaalal hinnatavate kursuste arvu, seda ka ajutiselt.

Individuaalse ajakava või individuaalse õppekava vajadus selgitatakse välja kooli ja kodu koostöös. Nende kehtestamisel võetakse arvesse õpilase suutlikkust, tema tervislikku seisundit ning eksperthinnangut õpetajalt. Vajadusel kaasatakse teisi spetsialiste.

6.4. Karjäärinõustamine

Viljandi Gümnaasium teeb koostööd Eesti Töötukassa Viljandimaa osakonnaga. Osapooled on sõlminud koostöölepingu, mille alusel pakutakse õpilastele nende vanusele ja eelteadmistele vastavaid karjääriplaneerimise teenuseid. Erinevate aastate õpilastele pakutakse järgnevaid teenuseid vastavalt:

- I aasta - õpilased saavad õppeaasta II pooles (kevadel) eneseanalüüsi grupinõustamist, mis toetab positiivse minapildi arengut ja aitab noorel enda tugevusi paremini mõista.
- II aasta - õpilased saavad õppeaasta II pooles (kevadel) töötoa hariduse- ning õppimisvõimaluste teemal koos infootsinguga. Antud teema annab õpilastele nii teoreetilised teadmised kui ka praktilised oskused, kuidas leida vajalik info karjäärivalikute tegemiseks pärast gümnaasiumi lõpetamist.
- III aasta - õpilased saavad võimaluse õppeaasta I pooles (sügisel) tutvuda Töötukassa Viljandimaa osakonna tööga. Noortele antakse ülevaade Töötukassa poolt pakutavatest teenustest. Noortele tutvustatakse võimalust tulla individuaalsele karjäärinõustamisele, et enda edasised karjäärivalikud teadlikult teha ning juhendatakse, kuidas nad saavad endale e-Töötukassas ise sobiva aja broneerida valitud karjäärinõustaja juurde (kontaktselt Töötukassa osakonnas või e-teenusena).

7. ÕPPETÖÖD KAJASTAV DOKUMENTATSIOON PÄEVIKUS JA ÕPETAJA TÖÖKAVA

Kooli õppetöö toimumist kajastatakse kursuste kaupa kooli õppeinfosüsteemis e-päevikus. E-päevikus täidab õpetaja aineõppe päevikut. E-päevikusse kantud informatsiooni baasil kujuneb õpilase isiklik elektrooniline õpingute ülevaade. Salvestatud andmestik moodustab elektroonilise õpilasraamatu.

Õpetaja töökava on ainetunni täpsusega e-päevikusse salvestatud ajakava, mis sisaldab viiteid õppematerjalidele. Kui õpetaja kasutab lisaks e-päevikule veel eraldi seisvat töö planeerimise vormi, peab see olema kirjalikku taasesitamist võimaldav.

Õppetöö päevikus kajastatakse õpetaja poolt antavad auditoorsed õppetunnid, õpetaja poolt kursuse raames läbiviidavad koolivälised tegevused ja õppekäigud, kursusega seotud e-õppe ülesanded, õpetaja poolt antud juhendiga iseseisvad ülesanded, kursuse auditoorse õppetöö ajal aset leidvad ülekoolilised tegevused.

Õpetajal, kelle kursuse hinne on kujunenud perioodi kuue nädala jooksul ning eraldi arvestust ei toimu, on õigus kasutada kokkuvõtete nädalat konsultatsioonideks, individuaalseks juhendamiseks, tööks nõrgemate või andekate õpilastega, individuaalseks enesetäiendamiseks ja järgmiste kursuste ettevalmistamiseks. Õpetaja peab need tegevused e-päevikusse sisse kandma.

8. ÕPILASE KOOLI ÕPILASTE NIMEKIRJAST VÄLJAARVAMINE

Õpilase kooli õpilaste nimekirjast väljaarvamine toimub vastavalt [Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses](#) sätestatud korrale ja kooskõlas kooli kodukorraga.

8.1. Täiendavad tingimused õpilase kooli õpilaste nimekirjast väljaarvamiseks

Viljandi Gümnaasiumis peavad kõik kursused olema sooritatud positiivsele tulemusele. Kui õpilasel ei õnnestu täiendada õppetöö järel positiivse kursusehinde ni jõudmine, arvab kooli õppenõukogu, kaalutledes õpilase ülejäänud õpingute tulemusi, suhtumist õppetöösse, käitumist ning õpetajate tagasisidet, õpilase nimekirjast välja.

Vastavalt kooli kodukorrale võib kooli õppenõukogu arvata kooli õpilaste nimekirjast välja õpilase, kes eirab teadlikult ja/või korduvalt kooli kodukorda. Iga selline otsus kuulub eraldi menetlemisele ja toimub kaalutletud otsuse langetamine.

9. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORD JA EKSAMID

Viljandi Gümnaasiumi lõpetamise aluseks on [Gümnaasiumi Riiklikus Õppekavas](#) sätestatud gümnaasiumi lõpetamise tingimused ja kord.

Viljandi Gümnaasiumi lõpetamiseks peavad olema täidetud järgmised tingimused:

- gümnaasiumi jooksul läbitud kursused peavad olema kõik sooritatud vähemalt minimaalsele positiivsele hindele või olema arvestatud;
- positiivsele tulemusele kaitstud uurimistöõ;
- positiivsele tulemusele sooritatud kooli lõpueksam;
- riiklikult sätestatud riigieksamite sooritamine.

9.1. Koolilõpueksam

Viljandi Gümnaasiumis on iga õppesuuna õppekaval oma lõpueksam. I, II ja III õppeaastal toimuvad üleminekuksamid. Üleminekuksamite tulemused moodustavad osa kooli lõpueksamist. Üleminekuksamite õppeained ja vormi kinnitab kooli õppenõukogu. Üleminekuksamite vorm võib olla nii suuline kui kirjalik. Üleminekuksamite sisu tuleneb õppesuuna õppekava sisust ja valikkursustest.

9.2. Õpilasuurimus ja praktiline töö

Viljandi Gümnaasiumi uurimistöö koostamise aluseks on Viljandi Gümnaasiumi õpilasuurimuse ja praktilise töö juhend, mis reguleerib õpilaste uurimistööde formaate ja kaitsmise korda.

10. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ KAVANDAMISE PÕHIMÕTTED

Igal kooli töötajal on võimalik osaleda kooli arengut puudutavate teemade püstitamises, arutelus ning otsuste vastuvõtmisel. Õpetaja tööd ja õpetajate koostööd planeeritakse lähtudes kooli arengu- ja õppekava eesmärkidest, üldtööplaanist, kooliaasta kursuste plaanist ja teistest õigusaktidest.

11. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE KORD

Kooli õppekava uuendatakse ja täiendatakse koolitöötajate, õpilaste, lapsevanemate, õpilasesinduse ja hoolekogu koostöös. Õppekava uuendamine ja täiendamine on järjepidev protsess. Õppekava muudatuste kohta avaldavad arvamust õppenõukogu, õpilasesindus ja hoolekogu. Regulaarselt muudetakse kooli õppekava üldosa neid punkte, mis on seotud muudatustega riiklikus seadusandluses. Õppekava muudatused kinnitab direktor.

12. RAKENDUSSÄTTED

Õppeaastal 2022/2023 alustanud õpilastel ei ole kohustuslikku riigikaitse kursust.

Õppeaastal 2022/2023 alustanud õpilastel on loodus ja reaalinete õppekavas 4 kursust "Füüsika praktikum" ja 2 kursust "Bioloogia- keemia ühendatud praktikum".

Alates õppeaastast 2022/2023 on kursus "Globaliseeruv maailm" ümber nimetatud kursuseks "Keskkond ja inimene".

2022/2023 alustanud õpilased ei õpi kursust "Eesti majandus ja poliitika (B2 võõrkeeles)". Nende õppekavas on 1 kursus "Välismajandus (B2 võõrkeeles)" ja 2 kursust "III võõrkeel - prantsuse/soome keel".

13. LISAD

Kooli õppekava juurde kuuluvad järgmised lisadokumendid:

- Lisa 1 - [Hindamise korraldus Viljandi Gümnaasiumis](#)
- Lisa 2 - [Viljandi Gümnaasiumi kohustuslikud kursused](#)
- Lisa 3 - [Viljandi Gümnaasiumi ülekoolilised valikkursused](#)